D17

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

LR

Europos LIETUVIS

Nr. 12(803). 1964. III. 17 — Londonas, 1964 metų, kovo mėn., 17 d. — XVIII metai

PO SOVIETINIU KEVALU

Tarasas Ševčenka, Liudas Gira ir kiti propagandiniai įrankiai

Stengdamasis duoti vadinamajai tautų draugystės idėjai tinkamą toną Lietuvoje, „Komunisto" žurnalas Nr. 2 išsispausdino P. Giedraičio straipsnį paminėti ukrainiečių poeto Tarasо Ševčenkos gimimo 150 metų sukakčiai.

Kad straipsnyje norima kaip tik tą mintį prakišti, tai rodo ir jo pavadinimas: „Didžiosios tautų šeimos dainius". Donelaitis vis buvo vadinamas daugiau Lietuvos mužiko dainium. Žinoma, jis lietuvis, mažos tautos atstovas. O Ševčenka ir didelės tautos atstovas ir jau slavas, nors ir ne rusas.

Bet ta proga ir vėl kartojamos senos prielaidos dėl Ševčenkos kūrybos nevertinimo Lietuvoje. Sako, iki bolševikų įsigalėjimo Lietuvoje vien tik Liudui Girai rūpėję Ševčenkos eilėraščiai. Jis važinėjęs į Ukrainą, kai poetui buvo pastatytas paminklas. Jis, svarbiausia, vertęs poeto eilėraščius ir net pats savo lėšomis leidęs juos, nes negalėjęs rasti leidėjo. Dėl to, žinoma, visi turėtų pradėti šaukti ura Liudui Girai ir sovietinei santvarkai. Bet kas gi pasikeitė dabar?

Pasirodo, šis tas pasikeitė. Maskvos patvarkymu ukrainiečiai atsiuntė Lietuvai turbinas elektrinei ir įrengimus chemijos kombinatui. O lietuviai tos pat Maskvos patvarkymu siunčia į Ukrainą mašinas, stakles, suvirinimo agregatus ir net popierių, kuriame išspausdintas jubiliejinis Ševčenkos raštų leidimas! Tai šitokia vyksta draugystė pagal Maskvos dūdos muziką. Atrodytų, kad iš tos muzikos Ševčenka vis tiek kažkaip iškrinta. Jis tik be kita ko, kad sklandesnė išeitų propaganda. Tai Giedraitis stengiasi šiaip taip ir Ševčenką dar įjungti į tą biznį. Sako, po karo Lietuvoje buvo išleisti jau trys Ševčenkos eilėraščių rinkiniai, ir tai, žinoma, atliko jau nebe Liudas Gira, o valstybinė leidykla pagal Maskvos nurodymus. Jei ne valstybinė leidykla ir ne Maskvos nurodymai, tai ir vėl kas nors iš savo kišenės būtų turėjęs apmokėti tų rinkinių išleidimą. Vadinas, visa draugystė vyksta diriguojama iš Maskvos, iš toliau, iš viršaus.

O tautos kaip nedraugavo, taip ir nedraugauja. Jos, tur būt, pradės draugauti tik tada, kai visos bendromis jėgomis išsilaisvins iš Maskvos globos, kai nusimes prievartos draugystę.

Tautų draugystės viltys superfosfato maišelyje

Sovietuose bet koks nacionalizmas, išskyrus rusiškąjį, yra nusikaltimas. Bet kai bėdos prispaudžia, tai, matyt, leistina kartais patuščiažodžiauti ir nacionalizmo triukais. Dėl to „Pergalės" žurnalas Nr.2 išspausdino J. Macevičiaus vedamąjį, kuriame labai didžiuojamasi „lietuvišku superfosfato maišeliu".

Aišku, bėda verčia, duonelės nėra, partija ir jos politika pavojuje, tai ir poetai turi ateiti į talką ir pradėti garbinti superfosfatą. Dar ne bet kokį superfosfatą, o lietuvišką, kad tik būtų smarkiau vykdomi partijos nutarimai ir planai, kad tik lietuviai smarkiau dirbtų.

Tačiau, matyt, Lietuvoje gaminamojo superfosfato teks duoti ir kitiems kraštams, nes ir Macevičius jau tvirtina, kad į lietuviško superfosfato maišelį sudedama didi tarybinių tautų draugystė ir brolybės jėga... Gal, ko gera, Lietuvos laukus dar reikės tręšti ne tų maišelių turiniu, bet vištų ir kralikų mėšlu...

Ivano Rūsčiojo kultas

„Komjaunimo tiesoje" vasario 25 d. išspausdintas L. Kaibyševos straipsnis apie Ivaną Rūstųjį. Autorė pasakoja skaitytojams, kur dabar laikomas šio caro sarkofagas, kaip atrodo jo mumija, kiek žymių mokslininkų vykdo tyrinėjimo darbus, kai šio caro ir dar kelių žymių rusų mumijos buvo iškeltos į paviršių.

Ar tokie dalykai gali rūpėti lietuviams skaitytojams? Tasai caras Ivanas buvo žiaurus rusas ir imperialistas, dėl to gali būti įdomu kiekvienam, kaip jis elgėsi ir net kaip atrodė. Tačiau tam pačiam lietuviui skaitytojui gali būti daug įdomiau, kas yra arčiau jo. Jeigu jau kalbėti apie istorines asmenybes, tai kodėl būtinai apie rusiškas? Sakysim, ar nebūtų įdomiau ką nors daugiau sužinoti apie Vytautą Didįjį, apie Kęstutį, Algirdą, Gediminą? Kur gi jie yra ir kiek mokslininkų paskirta apie juos rašyti? Be to, kur gi palaidoti Kudirka, Basanavičius, Vaižgantas, Maironis? Kas ir kada sovietinėje spaudoje yra rašęs bent, kaip jų kapai atrodo? Tai lietuviui gali būti daug įdomiau sužinoti, kaip apie Ivaną Žiaurųjį, arba Rūstųjį, kaip rusų bolševikai dabar jį vadina.

KAPITALISTINIAI KAPITALAI

Sovietų Sąjungos žemės ūkio bankrotas nebuvo nelaukta staigmena. Nepaslaptis, kad sovietiniai žemės ūkio ir pramonės planuotojai, sočiai pavalgę, žada rytojaus stebuklus, o liaudis nesuveda galo su galu. Vieša paslaptis, kad, nežiūrint pirminių techinikų ir genialaus partijos vadovavimo, liesųjų karvių metai tęsiasi jau keturiasdešimt šešerius metus. Stalinas šaipėsi, kad kapitalistai parduotų jam ir virves, kuriomis jis iškarsiąs naivius pirklius, o Chruščiovas tvirtino sulauksiąs kapitalizmo mirties, bet auksu pirkdamas kviečius pats bando išvengti jos.

Senis Adenaueris buvo linkęs manyti, kad nereikėjo skubėti su kviečiais. Tai buvo puiki proga spustelti S. Sąjungą. Kodėl leisti jiems atsikvėpti? Kad atsipenėję vėl smogtų? Juk nereikia būti gudruoliu suvokti, kad Maskvos sutartis tėra tik diplomatinis žaidimas.

Ar tikrai Vakarai nevaromi ateina į skerdyklą? Amerikiečiai samprotauja, kad kviečių bomba yra daug pajėgesnė negu atominė. Jeigu neparduosime jiems duonos, sako jie, Chruščiovas bus priverstas su griežtinti režimą ir grįžti prie stalinizmo. Šaltasis karas kiek aprimo. Pasinaudokim galimybe tartis su sovietais, nes, žvangindami ginklais, nedaug ko pasiekėme. Pirkdami kviečius auksu, rusai paremia dolerį ir pripildo baugiai tuštėjančius aukso rezervus. Svarbiausia — tai sumenkina S. Sąjungos prestižą pasaulyje.

Adenaueris priekaištavo, kad, parduodami kviečius, amerikiečiai galėjo išsiderėti nors Berlyno „gėdos sienos" panaikinimą. Taigi, pro vokiškus akinius žiūrint, nieko nėra logiškesnio, bet amerikonai irgi turi patarlę, kad geradarystė prasideda nuo savęs. Ir šnekama piktų liežuvių, kad dar Kennedys priminęs Chruščiovui apie 600 milijonų caristinės Rusijos skolų ir 850 milijonų dolerių paskolos Stalinui paskutinio jo karo metu. Adenaueris turėjo galimybių priminti „gėdos sieną", kada Federalinė Vokietija tarėsi parduoti S. Sąjungai kviečių, o Erhardas — steigiant Hamburge sovietų-vokiečių transporto bendrovę.

Kiniečiams irgi trūksta kviečių. Jie, nenorėdami nusiimti kepurės prieš amerikiečius, perkasi jų Kanadoje ir Australijoje. Tačiau rusai bando ištuštinti ir minėtųjų kraštų aruodus. Tikslas gana aiškus: priversti kiniečius sugiedoti žiogo giesmę prie Chruščiovo durų.

Prisimenu vieną pokalbį su Federalinės Vokietijos žvalgybos žmogum prieš ketverius metus. Išsiplepėjus apie „velnio virtuvę" — politiką, vyras atsargiai samprotavo, kad ateis dienos, jog rusai ir amerikiečiai turės gerokai paprakaituoti, iki sutramdys Kiniją. Žinia, aš tai palaikiau savęs liūliavimu, strauso politika, bet šiandien nebedrįsčiau neigti šitos galimybės. Ko širsta kiniečiai ir kokios jų teisės į azijinius S. Sąjungos plotus?

Kiniečiai niekada neatsižadėjo carų atplėštųjų teritorijų. Aigūno sutartim 1858 ir Pekino 1860 metais Rusija atėmė iš Kinijos didžiąją dalį Sibiro su Vladivostoku. 1887 m. kiniečiai buvo priversti atsisakyti svarbių strateginių bei ekonominių plotų pagal Sinkiango sieną. Pasigrobę valdžią Kinijoje, komunistai paskelbė, kad jie per žiūrės visas senąsias sutartis, susijusias su Kinijos sienų pasikeitimu: „...pagal reikalą ir aplinkybes peržiūrės sutartis, kad jas pripažintų, panaikintų, pataisytų ar susitarus pakeistų". Ar ideologiniai ginčai nėra priedanga ir įvadas gilesnei problemai? Problemai, kuri vėl priešpastato du istorinius priešus: Kiniją ir imperialistinę Rusiją, ir kurių ginčų žargonas pasikeitė, bet ne siekiniai.

Mus palietusios skaudaus prisiminimo deportacijos yra senas rusų metodas tremtiniais apgyvendinti Sibirą. Įsigilinus į elektrinių statybas, naujų dirvonų plėšinius (kad jie neatitinka gamtos sąlygų ir skirti pražūčiai, niekas neabejoja, gal įskaitant ir Chruščiovą), pramonės centrų kūrimą, ryškėja šventbaimiškas noras užpildyti tuščius plotus. Stengiamasi pastatyti žmonių ir pramonės sieną prieš godžiai besidairantį raudonąjį skruzdėlyną.

Viena Rusija yra nepajėgi nugalėti su tuo susijusius sunkumus bei išlaidas. Kodėl amerikiečiai negalėtų jiems padėti, investuodami kapitalą, kuris, kas neabejotina, sugrįš, nešdamas riebų priedą? Tuo labiau, kad Chruščiovas jau keletą kartų siūlė japonams supramoninti Sibirą. Kodėl ne prekiauti su S. Sąjunga ir laukti, iki abu raudonieji vilkai susikabins į gerkles? Šitaip samprotauja amerikiečiai, tvirtindami, kad klasinės diplomatijos era praėjo ir kad avangardą turi sudaryti pirkliai. Istorija yra kantri, bet ji nedovanoja klaidų. Pagyvensim —pamatysim, kuris kurį apgaus.

Grįžtant prie tų nelemtų kviečių, susidaro keista nuomonė apie neklaidingąjį marksizmą - leninizmą. Minėtųjų apaštalų pranašautasis kapitalizmo žlugimas nacionalinės savanaudystės ir pramoninių prieštaravimų pasėkoje nebeatitinka istorijos (turiu omenyje komunistinę, nes mūsiškoji samprata neatitinka materialistinei dialektikai). Jeigu komunistai 46 metus, suveržę diržus, laukė patogios progos paklupdyti kapitalizmą, šita proga yra atėjusi. Vakarai stovi ant „periodinės krizės" slenkščio. Minėtoji ekonominė krizė ypač ryški Vakarų Europoje, kurios pramonė pasiekė ypatingą saturacijos laipsnį. Dievukas plienas neberanda pelningos rinkos, ir žemės ūkis nežino, kur dėti produktų perteklių. Praėjusią vasarą prancūzai, italai, olandai ir kiti paprasčiausiai sunaikino savo daržovių kultūrų derlius laukuose. Žinia, tai tėra tik mažytis palyginimas, bet, susumavus kiekvienos valstybės indėlį į panašius kaip „viščiukų karus", komunistiniam blokui turi būti aišku, kad dabar patogus laikas rehabilituoti amžinatilsį Trockį. O tačiau, kaip beatrodytų netikėtina, S. Sąjunga gelbsti Vakarus, nuleisdama kraują, atidarydama duris vakariečių pertekliui. Ji panaši į Maratono bėgiką, kuris tiek ilgai bėgo į tikslą, kad parkrito ant finalo slenkščio ir nebeturi jėgų pajudėti. Dar blogiau: jis prašo duonos, kad nemirtų badu! Kokia negarbė erdvių užkariautojams...

Sunku atspėti, kaip jautėsi Chruščiovas, atsisakydamas kelionės į Mėnulį, bet nuvarginta sovietijos liaudis atsikvėpė. Sovietinės masės buvo nepatenkintos pinigų švaistymu imperijos prestižo reikalams, bet jos balso Kremlius negirdėjo ar nenorėjo girdėti. Žūt būt reikėjo pralenkti amerikiečius, bet... varnu būdamas, ereliu neskraidysi.

E. Cinzas

Europos ir Amerikos spaudos nuotrupos

Atsisakymas marksizmo

Sovietinis žemės ūkis visiškai susmuko. Ieškodami būdų, kaip geriausiai susitvarkyti, Chruščiovas ir kiti sovietų vadai skelbia naujas teorijas. Dabar jau skelbiama, kad tas daugiau gaus, kuris daugiau dirbs. Tai yra amerikiečio Henrio Fordo teorija, tačiau ar sovietams pasiseks ją įgyvendinti žemės ūkyje? Britų „The Guardian" rašo šitaip:

„Ne paslaptis, kad Sov. Sąjungoje lygybė jau laikoma smulkiaburžuaziniu nukrypimu. Tačiau jeigu taip ir yra, vis tiek pravartu dar kartą prisiminti tą dalyką ir atkreipti dėmesį, kad jį iškelia šįkart ne kas kitas, o pats Chruščiovas. Taigi nuo dabar jau sovietuose atlyginimai bus tvarkomi remiantis nebe šventuoju patronu Marksu, bet Henriu Fordu. Tačiau Chruščiovas Henrio Fordo atlyginimų tvarką nori pritaikyti žemės ūkiui, konkrečiai sukolektyvintam žemės ūkiui. Gamybinėje pramonėje įmanoma darbininko atlyginimą pasverti pagal tai, ką jis pagamina. Tačiau kaip gi išmatuoti gyvulių prižiūrėtojo ar piemens „gamybą" ir palyginti ją su artojo? Iš tiesų sovietinė kolchozų sistema turi tokią biurokratinę tvarką, pagal kurią vieno dirbančiojo valandų skaičius palyginamas su kitur dirbančiųjų valandų skaičium. Bet tos atlyginimų sistemos visa esmė yra skatinti darbininką smarkiau dirbti ir daugiau pagaminti. Jeigu tokia tvarka nieko bendra neturės su realybe, o sovietinė sistema yra dirbtinė, tos išdirbio normos nieko bendra neturi su realybe, dėl to išdava bus vien tik nepasitenkinimas ir nusivylimas. Tos blogybės šaknys glūdi atsisakyme pripažinti, kad žemės ūkiui negali būti taikoma pramonės tvarka. Jei ūkininkui būtų leista valdyti žemę ir auginti, ką jis nori, tai Sov. Sąjungos žemės ūkis verstųsi ne prasčiau kaip Jungtinėse Valstybėse ar Britanijoje. Sovietų vyriausybė sukolektyvino žemės ūkį, pirmiausia, iš baimės, kad nepriklausomi ūkininkai nepastatytų pavojun revoliucijos. O atsisakyti kolektyvizacijos reikštų lyg ir grįžti į kapitalizmą. Tačiau kol bus laikomasi kolektyvizacijos, tol sovietų žemės ūkiui nematyti šviesesnės ateities".

KIEK PAJĖGIOS YRA J. TAUTOS?

J. Tautų Saugumo Tarybai buvo pavesta išspręsti, kokių priemonių reikia imtis sustabdyti ten vykstančioms kovoms tarp graikų ir turkų. Tuo klausimu amerikiečių „The New York Times" rašo:

„Saugumo Tarybos veiksmai akivaizdžiai parodo, koks nepakeičiamas yra J. Tautų vaidmuo taikai išlaikyti. To bešališko tarpininko, kurį paskirs U Thantas, uždavinys bus opus ir sunkus. Galima ir reikia surasti tokį sprendimą, kuris derintųsi su arkivyskupo Makarios įspėjimu, kad bet kokia karinė galia neturės jokios prasmės tol, kol Kipre graikai ir turkai neišmoks sugyventi".

Bet tie viltingi žodžiai neišsprendžia Kipro problemos. Ten reikia siųsti karinius dalinius, kad jie sustabdytų šaudymąsi. Del to klausimas yra žymiai painesnis, ir į jį yra stipriai įpainioti sovietai, kurie neremia J. Tautų žygių. Britų „The Times" rašo:

„Tie kraštai, kuriems buvo pasiūlyta dalyvauti tarptautiniuos apsaugos daliniuos Kipre, aišku, pyksta, jei jiems patiems reikia apsimokėti su tuo susijusias išlaidas. Dėl to U Thantui pavesta pabandyti išsiaiškinti, kur būtų galima sudaryt lėšų. Tuo pačiu iškilo didžiulis skandalas dėl tų, kurie yra atsilikę su mokėjimais J. Tautoms. Pačioje sąrašo viršūnėje yra Sov. Sąjunga. Ji skolinga J. Tautom 50 mil. dolerių — savo dalį už tvarkos palaikymą Artimuosiuose Rytuose ir Konge. Pagal J. Tautų chartos 19 paragrafą sekančiame visuotiniame susirinkime Sov. Sąjunga negalėtų turėti balso, kol nesumokės skolų. Tačiau ji davė suprasti, kad vis tiek nemokės. Bet pasaulį gąsdina mintis, kad Sov. Sąjungai gali būti atimta balsavimo teisė. Ar turėtų taip būti? 1950 m. Sov. Sąjunga boikotavo Saugumo Tarybą. Sovietams naudojantis veto teise, Taryba negalėjo be kliūčių susitvarkyti su komunistine invazija Pietų Korėjoje, ir nuo to laiko Taryba posėdžiuose jau nebepasigenda sovietų atstovų. Visuotinis susirinkimas irgi turėtų pasinaudoti tokiomis pat priemonėmis".

Septynios DIENOS

DAR 500 BYLŲ

V. Vokietijos teisingumo ministeris yra pareiškęs, kad 5-6 metų laikotarpyje bus dar svarstoma apie 500 nacių karo nusikaltėlių bylų.

Amnestijos nenumatomos.

NEBETIKI, KAD BUS KITOKIA POLITIKA

Atrodo, kad Sov. Sąjungos valdžia neteko vilties prie kanclerio Erhardo susilaukti lankstesnės politikos iš Vokietijos, negu Adenauerio laikais.

Dėl to Tassas paskelbė pareiškimą, kuriame V. Vokietija vadinama agresyviausia ir pavojingiausia valstybe Europoje.

CHRUŠČIOVAS ĮSIMAIŠĖ

Kai Turkija jau viešai buvo pareiškusi, kad ji Kipro reikalus palieka spręsti J. Tautoms ir pati nesikiš, tada Chruščiovas pagrasino Turkijai, kad ji nedrįstų pulti Kipro, ir tuo iš naujo pakurstė ugnį.

Turkijos prezidentas Gurselis pareiškė, kad gali dėl Kipro kilti pasaulinis karas, nes Graikija pasiprašiusi sovietus paramos. O Kipro vyriausybė reiškia pasitenkinimą Chruščiovo laišku, kurio turinys slepiamas.

RUBYS - RUBINŠTEINAS NUTEISTAS

Prezidento Kennedžio žudiką Oswaldą nušovęs Rubys - Rubinšteinas nuteistas mirti.

Bet jis gali dar apeliuoti, ir dėl to, kaip tvirtina teisingumo ministeris Robertas Kennedys, mirties bausmė, jei ji bus patvirtinta, galės būti įvykdyta ne greičiau kaip po poros metų.

KARALAIČIO GIMIMAS

Britanijos karalienė Elzbieta pagimdė sūnų.

Dabar karališkoji šeima turi 3 sūnus ir dukterį.

TURKIJA PASIRUOŠUSI

Kipre kovos tarp graikiškosios daugumos ir turkiškosios mažumos vis dar nenurimsta.

Geruoju nesusitarus, kaip reikėtų susitvarkyti, reikalas perduotas Saugumo Tarybai, kuri neturi pinigų, kad galėtų imtis policinių priemonių tvarkai palaikyti. Prašomi atskiri kraštai paremti pinigais karinių dalinių išlaikymą Kipre (britai sutiko duoti milijoną svarų).

Bet Turkija yra pasiruošusi eiti gelbėti savo tautiečių, jei nebus greičiau surasta tinkamų priemonių tvarkai palaikyti.

VADO NEBEPRIIMA

Zanzibare teisėtą valdžią nuvertusiam Okello nebeleidžiama įvažiuoti į tą kraštą.

Dėl to buvęs „maršalas" ruošiasi grįžti į Ugandą, kur yra jo šeima, ir vėl dirbti mūrininko darbą.

PRIEŠ KRITIKUS

„Izvestijos" spausdinasi vis daugiau laiškų, kuriuose puolami partijos ir vyriausybės darbų kritikai.

Tie laiškai kaip tik supuola su oficialiu partijos ir vyriausybės pasigyrimu, kad plėšininių žemių planas yra ne tik pasisekęs, bet ir apsimokėjęs. Dėl to daromos išvados, kad laiškuose puolami kaip tik tų plėšininių žemių plano nesėkmių kaltininkai ir juokiamasi iš jų.

GALIMYBĖ SUSITIKTI

Prez. Johnsonas pareiškė norą pasimatyti su Prancūzijos prez. de Gaulle"iu.

Tačiau netikima, kad toks pasimatymas galėtų greitai įvykti. Bet reiškiamas pasitenkinimas, kad pasimatymas iš viso galėtų įvykti.

KILMONYTĖ Į LIETUVĄ

Garsėjanti kino artistė Rūta Lee-Kilmonytė su tėvais išskrido į Lietuvą aplankyti sergančios senelės.

Kadangi sovietų atstovybė jai nežadėjo greit išduoti dokumentų, tai ji paskambino tiesiog į Kremlių ir pasikalbėjo su vertėju. Tada jau atstovybė tuoj sutvarkė dokumentus.

R. Kilmonytė buvo pradėjusi dažnai reikštis lietuvių subuvimuose JAV-se.

Be kita ko, pasikalbėjimas su Kremlium jai kainavęs apie 70 svarų.

E. Mieželaitis: „mūsų priešai panaudos kiekvieną mūsų nesėkmę"

(E) Lietuvos kompartijos suvažiavime plačiai kalbėjęs apie sovietų okupuotos Lietuvos rašytojų ir kt. menininkų darbą rašyt. E. Mieželaitis, nurodęs išleistų knygų sąrašą, pažymėjo, kad jų visų meninė vertė nevienoda. Esama ir tokių rašytojų, kurie vis dar tam tikrą duoklę atiduoda paviršutiniškumui, charakterių neišbaigtumui, schematizmui. Pagal Mieželaitį, „pasitaikę" idėjiškai silpnų, nebrandžių kūrinių. Čia jis pažymėjo (plg. „Lit. ir Menas", Nr. 3): „Nėra abejonės, kad mūsų priešai panaudoja ir panaudos kiekvieną mūsų nesėkmę. Taip atsitiko su idėjiškai nebrandžiu jauno rašytojo R. Lankausko romanu ir kai kuriais kitais kūriniais".

PASAULYJE

— Bombėjaus priemiestyje, Indijoje, gatvėje iškilo ginčas dėl to, kas pirmesnis turi būti prie vandens krano, ir dėl to 3 buvo nužudyti, 73 sužeisti.

— Ponia Ngo Dinh Nhu, nužudytojo Pietų Vietnamo vidaus reikalų ministerio našlė, nustatė, kad jei kuris nors laikraštis nores su ja pasikalbėti, turės mokėti 1.000 dolerių, o jei norės nufotografuoti ją — turės mokėti 500 dolerių.

— Jugoslavijoje siaučiąs gripas vien tik Svetozarevo mieste pareikalavo 20 aukų; Tuzlos srityje sirgo apie 18.000.

— Užtikę Baltijos jūroje ant ledo lyties, lenkų žvejai tinklu susigavo jauną vilką ir kuteriu parsigabeno namo.

— Maskvos Didžiojo teatro baleto artistai paskelbė viešą laišką, kuriame atkreipiamas sveikatos ministerijos dėmesys į darbo sąlygas, nes scenoje nelaimingų atsitikimų 1958 m. buvo tik 22, 1963 m. jau 44, o 1964 m. per pirmuosius 2 mėn. 44.

— Mikojanas atvežė ir prisegė Lenino ordiną Rytų Vokietijos min. pirmininkui Grotewohliui.

— Paryžiuje marokietis virtuviniu peiliu nudūrė savo generalinį konsulą, kai atėjo ir nerado dar jam paruošto paso.

— Du vyrukai, kurie buvo pagrobę jauną dainininką Sinatrą, nuteisti kalėti iki gyvos galvos.

— Britanijos keliuose 1963 m. žuvo 6.922 asmenys, sunkiai sužeista 87.776, lengvai sužeista 261.481.

Lenkijos miestų gyventojai

(E) 1963 m. gyventojų skaičius Lenkijos miestuose siekė: Varšuva — 1.171 (tūkst. gyv.), Lodze — 723, Krokuva — 493, Vroclav (buv. Breslau) — 447, Poznanė — 421, Gdansk — 299, Szczeoin — 279, Katowice — 278, Bydgoszcz — 243. Kituose miestuose gyventojų buvo mažiau kaip 200.000.

POEZIJOS LAUKUOSE

RAŠO **J. KUZMICKIS**

VLADO ŠLAITO „ANTROJE PUSĖJE"

Aš nerašau: mane kankina žodžiai —
tartum šikšnosparniai jie blaškosi ir širdį
savo sparnais man skrodžia.

Kai, pasigavę neseniai „Šaltinio" išleistą ketvirtąjį Vlado Šlaito eilėraščių rinkinį „Antroje pusėje", mažame būrelyje skaitėme „apie vidudienį, kai debesėliai būna nuo dangaus nušluostyti", apie minią, kuri „išpažįsta tik duoną ir mėsą, kraują, vyną ir moterį" ir apie tuos, „kurie leidžia savo amželį pagiriojimo smarvėje, kurie dieną ir naktį vis gieda tą pačią ir vieną giesmelę, girdi, kad jį perkūnėlis šitą gyvenimą", — vienas, studijavęs aukštesnius mokslus jau šitame krašte, pastebėjo:

— Aš abejoju, kad tai poezija! — ir po valandėlės pridūrė: — Tai gyvenimu nusivylusio žmogaus dienoraštis!..

Be abejo, tai buvo spontaniškas išsakymas staiga kilusios minties, gal būt, išriedėjusios iš labai suasmenintos poezijos sąvokos sampratos.

Atrodo, nieko nėra lengvesnio, kaip atsiversti įdomią novelę ar intriguojantį romaną ir per kelis vakarus godžiai praryti, kad kitam, tą novelę ar romaną pasiskolinančiam, striukai pasakytum, jog tas kūrinys buvo **įdomus, intriguojantis, prašmatnus** ar **neįdomus, ištęstas, tuščias ir nevertas dėmesio.** Tačiau **Percy Lubbok** parašė net 274 psl. knygą (The Craft of Fiction), kurioje analizuoja ne tik novelės literatūrinę konstrukciją, bet ir skaitytojo bei kritiko vaidmenį ją skaitant.

Štai dėl ko, mano nuomone, pirma pravartu nors trumpai dirstelėti, kas iš tikrųjų yra poezija, kad paskum tvirtesnėmis rankomis perverstume keturiolikos eilėraščių Vlado Šlaito naują knygutę.

1 ———

Taigi, kas yra ta poezija? Kas, kitais žodžiais betariant, yra poetinis menas?

Kai mes, svetur gyvendami, beveik neturime savo kalba parašytos teoretinės knygos apie poezijos sampratą, jos esmę ir savybes, pirmiausia atsiverčiame žmogiškosios išminties aruodą „Lietuvių enciklopediją". XXIII tomo 191 psl. tam reikalui yra paskirta 19 eilučių (kai tuo tarpu „Encyclopaedia Britannica" XVIII tome net didžiuliai 9 psl.), kur rašoma, kad „poezijos" terminas kilęs iš graikų k. žodžio „poiesis" (t.y. kūryba), kad poezija — tai „ritmiškai ir metriškai sąlygota žodinė kūryba; estetinio realybės išgyvenimo išraiška poetinės kalbos normomis; estetinės egzistencijos bei santykio su tikrove būdas; literatūrinė kūryba, neįeinanti į prozos „sąvoką".

Britaniškoje enciklopedijoje absoliuti poezija (turima galvoje iškili, tobula poezija) aptariama beveik tolygiai: „Absoliuti poezija yra konkreti ir meniška žmogiškosios minties išraiška jausmine ir ritmiška kalba" (106 psl.). Štaip tvirtinant, turima galvoje, kad literatūrinės išraiškos negalima vadinti poezija, jei ji gilia žodžio prasme nėra jausminė, nepaisant apie ką ji kalbėtų; antra, ji savo metodu bei išraiška turi būti konkreti, išsiskleidimu ritmiška ir forma meniška. Poetas yra menininkas, kuris savo minties konkrečioms formoms instinktyviai parenka metrinę kalbą (šioje vietoje reikia priminti, kad metrinę kalbą poezijoje sudaro atskirų eilučių ritmas, pagrįstas kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų seka).

Einant arčiau prie mūsų laukiančių Vl. Šlaito eilėraščių, reikia pasakyti, kad mes visi susiduriame su tikrove, realybe, bet ne kiekvienas vienodai ją išgyvename ir išreiškiame. Paprastas žmogus giedrią dieną aptaria proziniais žodžiais — „dangus giedras, be debesų", ir jam svarbu, kad taip nelyja, o poetas — mūsų atveju Vladas Šlaitas — tą patį išreiškia vaizdų kalba ir tai melodiškai, ritmiškai:

Šitas plynas dangus,
apie vidudienį,
kai debesėliai būna nuo dangaus nušluostyti,
yra graudus ir tuščias...

Taigi, giedrą dangų poetas išgyvena, kaip ir kiekvienas, kaip realybę, tačiau, kaip retas kuris, išgyvena estetiškai, vaizdingai (plg., „debesėliai... nuo dangaus nušluostyti") ir išreiškia poetine kalba: skaitydami, mes pradedame jausti kažin kokį naują **girdimą** (akustinį) reiškinį, būdinga kalbosenos melodija arba silpniau ar stipriau pagaunamu ritmu. Tiesa, Vladas Šlaitas nesilaiko tradicinės eilėdaros, kur atkiros eilutės yra paremtos kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų kaita. Jo eilėraščiuose nepaisoma nei skiemenų, nei kirčių vienodo skaičiaus, nei pėdų (chorėjo, jambo, daktilio ar anapesto) dėsningo slinkimo, tačiau vis tiek juose jaučiame tūlą ritmingumą, kurį išryškina būdinga, gerai apvaldyta sakinių konstrukcija ir loginis svarbesnių žodžių (skaitant) pabrėžimas. Tokia eilėdaros poetinė forma paprastai vadinama **laisvosiomis eilėmis**, kurių itin gausu mūsų modernioje poezijoje.

Reziumuodami galime tvirtinti, kad poezijos esmėje glūdi estetinis, grožinis tikrovės išgyvenimas, išreikštas poetinės kalbos priemonėmis.

Kiek to grožinio tikrovės išgyvenimo atrasime Vlado Šlaito eilėraščiuose, paaiškės atidžiau į juos įsiskaičius.

2 ———

Anglų literatūros teoretikas **T. Watts-Dunton** labai įdomiai klasifikuoja poeziją ir poetus.

Jo nuomone, visi poetai turį būti giesmininkais (plg. A. Baranausko „Giesmininko pasikalbėjimą su Lietuva"). Tačiau giesmininkus galima suskirstyti į tris klases: a) **poetus lyrikus,** kurių kiekvienas savo vienu balsu gali traukti vos vieną melodiją; b) **poetus epikus** — pasakotojus ir pseudodramaturgus, kurių kiekvienas savo balsu gali traukti kelias melodijas, ir c) **poetus tikrus dramaturgus,** kurie, kaip tos Gongros lakštingalos, keliais balsais gali traukti visas melodijas.

Kalbėdamas apie poetus lyrikus, T. Watts-Dunton tvirtina, kad jų poezijos impulsą arba įkvėpimą sudaro grynas egoizmas. Kai kurie iš jų turį menkesnį įvaizdį (viziją) nei daugelis mirtingųjų. Dažnai jie per daug užsiėmę savo pačių jausmais, kad jaustų gilesnę simpatiją juos apsupančiam gyvenimui. Apie kiekvieną šios klasės poetą galima esą pasakyti, kad jo nuomonė jam „yra karalystė", ir juo poetas menkesnis, juo aukštesnė ta jo karalystė. Kartais jis pasidaro aklas aplinkiniam pasauliui, bet vis dėlto jaučiasi Mūzos mylimas, kuri, atimdama iš jo regėjimą, duoda jam saldžią giesmę. Tokio poeto giesmės esančios labai saldžios, bet jos dainuoja apie jo paties sielos pasaulį — jo skausmus, jo džiaugsmą, baimę ir aspiracijas.

Antrosios klasės poetų impulsą taipgi sudaro tam tikros rūšies egoizmas, tačiau jie žymiai skiriasi nuo grynų lyrikų: jie turi plačią vaizduotę, tačiau vis dėlto reliatyvią, egoistinę; turi puikias akis, tačiau niekuomet nepermato nei įsivaizduotos situacijos, nei bendros, universalios, jiems tipiškos, žmonijos. Net jiems neleidžiama prasiveržti pro šį įcentrinį dėsnį, pagal kurį kiekvienas „aš" jaučiasi esąs centrinis „aš" — vienintelis visatos „aš", apie kurį sukasi visi kiti „aš". Jie nepajėgūs sukurti kitų „aš".

Pagaliau trečiosios klasės — dramaturgų — impulsą kurti galima palyginti „didžiojo Vishnu troškimui sukurti pasaulį". Jų tokia plati vaizduotė, kad, jiems bekuriant, Iamblichus žodžiais betariant, „dieviškumas laikinai apvaldo sielą ir kreipia ten, kur nori".

T. Watts- Dunton sako, kad daugiausia esą pirmosios klasės poetų. Prie antrosios jis priskiria Pindarą, Firdaus'į, Virgilijų, Dantę, Miltoną, Spenserį, Goethę, Byroną, Shelley, Keats, Shillerį, V. Hugo; prie trečiosios vos kelis — Aeschilą, Sofoklį, Homerą, Chaucer ir Shakespeare.

(Pabaiga sek. nr.)

Popiežius Paulius VI specialioje audiencijoje priėmė Europos jaunuosius krikščionis demokratus

Sausio 31 - vasario 1 d.d. Romoje įvyko Tarptautinės Jaunųjų Krikščionių Demokratų Unijos (UIJDC) Vyriausiojo Komite to posėdžiai. Juose jaun. lietuviams krikšč. demokratams atstovavo A. Venskus (iš Paryžiaus) ir V. Fuksas (iš Romos).

Sausio 31 d. UIJDC vadovai — Vyr. Komiteto nariai buvo priimti specialioje audiencijoje pas popiežių Paulių VI. Šv. Tėvas Europos jauniesiems krikšč. demokratams pasakė kalbą, iškeldamas jų tarptautinės veiklos svarbą ir taip pat skatindamas nedelsiant sukurti suvienytą Europą.

SEKMADIENIO RIMČIAI

ATGAILA

Žemiškame gyvenime nerasime žmogaus, kuris galėtų nuoširdžiai tvirtinti, kad niekad nesąs nusikaltęs nė mažiausia neištikimybe prieš Dievą, artimą ar save patį. Priešingai, daugybė žmonių nuraustų iš gėdos, jei kas galėtų skaityti pačias giliausias jų sielos paslaptis: kiek ten nusikaltimų, dar daugiau apsileidimų, pažadų ir pasiryžimų neištesėjimų, gautų talentų neišnaudojimo!

Gal būt, ir dėl to šių dienų žmonės taip bėga nuo tylos, nuo susikaupimo, nuo sielos reikalų svarstymo, nes nujaučia, kad jų sielos viduje kur kas tirštesnės tamsios-liūdnos kaip šviesios-džiuginančios spalvos ir bijo atviromis akimis susidurti su nemalonia tikrove. Bet ar dėl to bus geriau? Ar keleivis, kuris nujaučia esąs paklydęs iš tikrojo kelio ir vengia kitų klausinėti apie einamojo kelio kryptį, kad kartais kiti nepagalvotų, jog jis nieko nesiorientuoja, —ar toks keleivis pasieks savo tikslą? Ar iš viso tokį dar galima vadinti rimtu keleiviu? Ar ne geriau jam tiktų betikslio klaidžiotojo vardas?

Jei kam pasitaikė nuklysti, belieka tai priimti taip, kaip įvyko, kad ir kaip dėl to būtų nejauku ar gėdinga. Protas reikalauja ir tokiu atveju nepasiduoti apatijai ar nusiminimui, bet tuojau ieškoti priemonių kaip greičiau vėl į tikrąjį kelią grįžti. Juk ir lietuviškas priežodis sako: „Nemesk kelio dėl takelio!" Kitaip sakant, pasijutęs esąs šalia kelio, tuojau į jį vėl sugrįžk.

Nuo klaidingo kelio nusigręžti ir atgal sugrįžti yra tai, ką išreiškia žodis **atgaila.** Kalbininkai geriau žinos, kaip ir kada lietuviai pradėjo šį žodį vartoti; mums svarbu įsidėmėti, kad mes juo daug geriau pasakome atgailos esmę negu daugelis kitų vakarietiškųjų kalbų, neišskiriant nė lotynų kalbos. Poenitentia, pėnitence, panace, Busse — visi šie terminai pirmoje vietoje pabrėžia susikrimtimą arba bausmę (poena), kitaip tariant, atgailos priežastį arba padarinį; kai tuo tarpu lietuviškoji atgailos sąvoka išreiškia jos esmę: gailintis padarytos klaidos, grįžti atgal į tikrąjį kelią. Tą kaip tik nori pasakyti ir pirmykštė graikiška sąvoka ‚metanoėo' — apsigręžiu, keičiu savo ligšiolinį nusistatymą.

Būtų gera, kad kiekvienas, kuris rimtai žiūri į savo gyvenimą, kuris trokšta eiti Dievo jam skirtuoju keliu, bent kartą metuose dvasioje iš pagrindų atsinaujintų. Iš katalikų to, kaip minimumo, primygtinai reikalauja Bažnyčios įsakymas. Tam ypačiai tinka priešvelykinis metas. Daug kur ruošiamos gavėnios rekolekcijos, visi raginami priimti Atgailos ir Eucharistijos sakramentus. Juk, jei tik kas artinasi prie Atgailos sakramento, suprasdamas tame sakramente glūdinčią esminę atgailos reikšmę, ir tokioje dvasioje jį priima, kokio dar geresnio ir tvirtesnio atsinaujinimo jam bereikia?

Kartais galima sutikti ir visai gerų žmonių, kurie supranta atsinaujinimo reikalingumą, kurie nuoširdžiai norėtų daryti atgailą, bet nemato reikalo eiti išpažinties. Sako: Dievas gali man atleisti ir be išpažinties. Į tai atsako Katalikų Katekizmas (Roma 1960): „Dievo valia nuspręsti, kaip atleisti nuodėmes. Įsteigdamas Atgailos sakramentą, Kristus patvarkė, kad visos sunkiosios pakrikštytųjų nuodėmės būtų pateiktos Bažnyčios atgailos teismui. Taip ir turi būti: pakrikštyto asmens nuodėmė yra įžeidimas ir Bažnyčios, kaip šventųjų bendruomenės, kurios visi nariai turi būti šventi. Išpažindami savo nuodėmes, mes turime ir nusižeminti; šiuo būdu mokomės būti nuolankūs. Be to, išrišimas mums suteikia malonų užtikrinimą, kad Dievas mums atleido" (151-152 psl.).

Kitais žodžiais tariant: Ne mūsų reikalas nustatyti Dievui, kaip Jis turėtų elgtis, norėdamas atleisti nuodėmes. Kas tikrai gailisi, tam nebus per sunkus šis nuolankumo reikalaująs (nes dėl nuodėmklausio įpareigojimo laikyti visišką paslaptį niekam nė mažiausio pavojaus nesudaraąs) aktas.

„Nedelsk grįžti pas Viešpatį ir neatidėk tai iš dienos į kitą, nes staiga ateis jo rūstybė" (Ekli. 5,8).

Roma **T. Paulius**

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

BIRMINGHAM — rekolekcijos: kovo 21 d., 5 val. vakare konferencija ir išpažintys. Kovo 22 d., 10.40 v. išpažintys ir Mišios.
DERBY — rekolekcijos: balandžio 4 d., 6.30 val. konferencija ir išpažintys. Balandžio 5 d., 10.30 v. išpažintys ir Mišios.
ROCHDALE — kovo 22 d., 11.30 v.
BRADFORD — kovo 29 d., 12.30 v.

ŠATRIJOS RAGANA

VIKTUTĖ

APYSAKA

(5)

Lapkr. 17 d., antradienis.

Beveik kasdien rašau laiškus boboms pas vyrus. Parašiau kanakados vienai, ta, tur būt, pasakė kitoms, ir palikau garsi laiškų rašytoja. Kur aš jau nesu rašius! Bet daugiausia į Ameriką. Juokingai kartais atsitinka su tuo rašymu: vieną sykį, parašius man laišką, boba pabučiavo man į ranką ir išėjo. Žiūriu, ant stalo padėtas auksinukas. Nusistebėjau, iš kur jis čia atsirado; klausiu mamos, nežino; tada dingtelėjo man į galvą, ar nepaliko jo moteriškė man už parašymą. Bėgu į virtuvę — dar ji tebsėdi — ir atiduodu jai, sakydama, bene bus užmiršusi. Atspėjau... Bobelė paraudo ir sako:

— O juk tai panelei už parašymą. — Juk negali vargti veltui. Vargamistrai visados tiek mokam, o panelė daug gražiau rašai...

Juokai mane ėmė. Vos išaiškinau jai, kad aš ne vargamistra ir rašyti man joks vargas. Antra vėl moteriškė, žinodama, kad pinigų neimu, atnešė man škaplerius, gražiai jos pačios išsiūtus, ir taip širdingai prašė priimti juos atminimui, kad atsakyti negalėjau. Kiek tai vargų gaunu pažinti iš tų laiškų, Dieve mano! Vyras išvažiuoja, visas ūkis palieka ant žmonos galvos; kiekvienas skriaudžia vargšę moteriškę! Urednikas ir raštininkas iš savo pusės, o vyro giminės iš savo. Gerai dar, jei vyras siunčia pinigų — tuomet dar pusė bėdos; bet dažnai atsitinka, kad ta vyro giminė, supykus, įskundžia žmoną vyrui, ir tas, jei yra silpno charakterio, tiki ir meta savo pačią, nebesiųsdamas jai nieko.

Vyrų laiškai dažnai rašyti rusiškomis raidėmis, palikusiomis atmintyje dar iš mokyklos. Nemalonu ir sunku juos skaityti... Gėda ima... gėda už tiek inteligentų, kurie neatrado laiko ar noro parodyti savo mažesniesiems broliams, kaip reikia rašyti lotyniškas raides. Kad bent iš lenkiško patriotizmo pamokytų mesti rusiškas raides šalin iš lietuviškos rašybos... Et! Toks jų ir patriotizmas! Visas paremtas tik žodžiais, svajonėmis apie lenkų karalystę ir atminimais „senų, gerų laikų"!..

Lapkr. 18 d., trečiadienis.

Labai prozaišką užsiėmimą turėjau šiandien, net nežinau, kaip jį švelniau aprašyti. Visą priešpietį išstovėjau žiūrėdama, kaip mėsinėja paršus! Pabaigus šį poetišką darbą, išėjau su broliuku pasivaikščiot. Diena buvo šviesi, saulėta, jokio vėjo; žemė visur pašalusi, galima eiti visur, kur nori. Nuėjome į mišką. Neapsakomai mėgstu mišką; vasarą, atsigulus ant kiminų ir įsmeigus akis į medžių viršūnes, galėčiau taip būti be galo. Įkvepia jis ramybės, tylos... Niekur nėra tiek lengva svajoti, niekur nejauti taip aiškiai gamtos gražumo. Bet dabar miškas atrodo biauriausiai, tarsi dvasios jame nebėra. Paskui, sniegams uždengus žalias pušų ir eglių šakas, vėl bus jis, lyg kokia stebuklų karalystė.

Bobos, milždamos karves, pasakojo daug šį vakarą apie daktarą. Giria jį, kiek įmanydamos. Būk dabar veža jį ir veža, nes žmonės labai serga, o jo gydymas gelbstįs. Neplėšiąs nuo žmonių, kiek kas duodąs, tiek gana, o nuo neturtėlių neimąs nieko; net pats davęs keliems vaistų veltui ir dar pinigų palikęs reikalingiems daiktams. O koks švelnus! Su kiekvienu pašnekąs gražiai, kiekvieno išklausąs... Gyrė taip jį bobelės ir gyrė be galo. Ir man jis iš karto pasirodė geras. Gaila, kad nebateina! Žadėjo atnešti smuiką — ir nėra... Tur būt, ligonys visą laiką užima.

Lapkr. 19 d., ketvirtadienis.

Įbėgo Kaziukas sakydamas, kad ledas geras ant Ventos. Tuojau pasiėmėm ledžingas ir nuėjome. Iš tikro, ledas dailus, slidus, kaip stiklas. Važinėjomės, kol sutemo, ir tai dar nenorėdama grįžau namo. Kokia maloni pramoga tas čiužinėjimas! Mėgstu šokti ir jodinėti, bet šokiai stovi paskutinėje vietoje. Gal dėl to, kad jie visados vyksta tokioje nenatūralioje aplinkoje: dirbtinė šviesa, troškus oras ir t.t. O čia leki lyg paukštis, laisvas, daug erdvės, daug oro, aplinkui tik gamta...

Lapkr. 20 d., penktadienis.

Ateina kartais man sunkios valandos... Ima abejonė, ar yra kam kokios naudos iš mano gyvenimo. Ką aš čia gero darau? Išnykus man iš pasaulio, ar kas bent pajustų?!.. Gyvenimas vis eina ir eina savo keliu, žmogus vis arčiau ir arčiau mirties... Pamąstčius, kaip sunaudojai tas praėjusias dienas, baisu daros! Rodos, nieko nedirbu, niekam iš manęs naudos nėra, niekas nepajus, ar buvau pasauly, ar ne... Ir toks ima mane nusiminimas, taip man sunku, kad vietos sau negaliu rasti. Rodos, eičiau į pasaulio galą, jei žinočiau galėsianti ten padaryti gerą darbą. Kartais man rodos, kad, palikus gailestingąja seserim, patenkinčiau savo troškimą: tada jau tikrai visas jėgas atiduočiau artimų laimei ir matyčiau kasdien naudą iš savo darbo...

Lapkr. 21 d., šeštadienis.

Maža turime čia kaimynų; dvarų yra, bet vis išnuomoti. Vieni tik p.p. Būtautai gyvena arti, ir dažnai su jais susieiname. Bet pas mus svečių netrūksta: dažnai ateina kunigai, atvažiuoja gentys, kurių yra daugybė. Žinoma, pokylių nėra visai; nebent per šventes ar vakacijas, jaunuomenei susirinkus, linksminas ir mūsų kraštas. Mano pažįstamos panos gailisi manęs, kad taip sėdžiu tyliai. Bet man niekados neilgu; kad tik turėčiau knygų ir fortepijoną. Ta mūsų draugija nėmaž netraukia manęs prie savęs, ir turėdama gerų knygų ir naujų gaidų, šimtą sykių beveliju pasilikus namie, negu važiavus į pokylį. Atsiskyrėlės būdo neturiu ir pasilinksminti mėgstu, bet tiktai tokioje draugijoje, kurioje man tikrai malonu. O čia, nuvažiavus, reikia tik žiovauti ir gana. Panelės kalba apie kavalierius ir parėdus; ponios skaičiuoja savo kaimynų nuodėmes, o su ponais pašnekėti valandėlę tai tikriausias vaistas užmigti tuojau. Bet ne visados ir užmigti tegalima, nes dažnai jų kalbos taip įerzina, kad tvertis negalima vietoje.

Vienas, pavyzdžiui, sako:

— O tai, panie, žmonės pas mus! Įsivaizduokite: vakar einu per savo kiemą ir sutinku du vežimu bevažiuojant. Žmonės žiūri į mane, mato, kad esu ponas, o kad bent ranką prie kepurės prikištų! Pyktis mane paėmė. Sušukau, kad sustotų, klausiu: Iš kur jūs? „Mes iš fabrikos pono L.", sako, tarsi iš kokios karalystės. O dėl ko, durniai, nenusiimate kepurių, važiuodami per mano kiemą? Aš jums duosiu kitą sykį! Važiuokite aplinkui, jei nemokate apsieiti, kaip reikia! Ar tai ne gyvuliai? Gyvuliai, tikri gyvuliai, panie!

Kitą sykį vėl kalbu su vienu ponu. Turi jis arti mūsų dvarą, bet gyvena antrame, netoli Gardino. Klausiu, kokie ten žmonės, kuo užsiima. Jis atsakė, kad labai neturtingi, nes žemė esanti menka, nemoką jie ūkininkauti ir t.t. Pasigailėjau jų, bet jis tarė:

— Tai ir gerai! Geriausia gyventi ten, kame žmonės neturtingi: neturi puikybės, bijo pono, klauso, nuolat į rankas bučiuoja, bent jauti, kad esi ponas.

Žinoma, ne visi tokie. Yra ir gerų žmonių, aukščiau ir plačiau žiūrinčių, bet nedaug, nedaug!

(Bus daugiau)

TREMTINIO DALIA

A. MERKELIS

(12)

9

Apie rugpiūčio vidurį vieną vakarą į Jaegerhoehe atvyko dr. Greefe. Pirmiausia jis kalbėjo su gen. K. Musteikiu, aiškindamas jam šio karo vokiečių politinius motyvus. Anglijai nesutikus su Hitlerio taikos pasiūlymu, ji ginklu būsianti priversta nusileisti, o tuo tarpu santykiai su Sovietų Sąjunga būsią gerinami, nes iš jos Vokietija gaunanti jai reikalingas žaliavas. Lietuva esanti smarkiai ir griežtai bolševikinama, ir iš jos pabėgti esą sunku, nes sienos priežiūrą perėmus GPU. Taip įvykiams klostantis, Garbėnų stovykla, kur buvo nemaža lietuvių, būsianti panaikinta.

— Ar lietuviai atbėgėliai gali tikėtis darbo Vokietijoje? — paklausė gen. K. Musteikis.

— Taip, — atsakė dr. Greefe. — Tik reikia jis mokėti ir galėti dirbti. Arbeitsamtas jo visiems parūpinsiąs, ir į jį reikia kreiptis.

Pašnekėjęs apie pusvalandį su gen. K. Musteikiu, dr. Greefe jam pareiškė, kad norįs pasikalbėti su Staatspresidentu A. Smetona. Gen. K. Musteikiui apie tai pranešus A. Smetonai, šis pakvietė dr. Greefe į savo kambarį.

Dr. Greefe buvo nemalonu, kad jis nieko gero negalįs A. Smetonai pranešti. Pradėjus pokalbį apie politiką, jis greit nukrypo į Vokietijos ir Sovietų Sąjungos gerėjančius santykius.

— Su Rusija, — pasakojo dr. Greefe, — mes vokiečiai neseniai esame sudarę naują sutartį, taigi mūsų santykiai su jais darosi pastovūs ir geri. Visas savo pajėgas turime įtempti kovai su Didžiąja Britanija.

— Tai, vadinasi, Lietuvai nebėra vilties išsivaduoti iš Maskvos valdovų vergovės, — pasiteiravo A. Smetona.

— Vokietijai sunku, neįmanoma, vienu žygiu kariauti dviem frontais.

— Aš esu mažos tautos žmogus, tai ir mano pažiūra politikoje vertinama kaip mažo svorio dalykas. Tai jau patyrimas rodo. Tačiau norėčiau Tamstai dėl tariamų santykių pasakyti savo nuomonę. Ar galiu?

— Prašau sakyti...

— Man rodos, Vokietijai nelengva bus įveikti Didžioji Britanija. Ar negeriau būtų buvę kokį kompromisą rasti ir, susiderinus su visais Vakarų priešais, Vokietijai ginklu pasisukti į Rytus, kaip va Fuererio numatyta Mein Kampf. Bolševikų armija didelė, bet silpna, o jų kariaujančios propagandos priemonės tokios stiprios, kokių joks kitas kraštas neturi. Be to, karas, griaudamas Europos ūkinius santykius, ardydamas visuomenės tvarką, visa kitaip versdamas iš normalių gyvenimo vėžių, sudarys tai bolševikų propagandai labai patogią dirvą. Sovietų Rusijos naudai dirba visame žemės rutulyje III internacionalo agentų tinklas. Tam reikalui Maskva nesigaili lėšų, kaip jų nesigaili ir savo ginklo galiai.

A. Smetona pastebėjo, kad ši jo nuomonė nepatiko dr. Greefe, ir šis jam atsakė:

— Vokietija nebijo bolševizmo. Ji tvirtai susitvarkiusi, jos organizacinė galia yra tikra, visuomenė, kaip reikiant, susipratusi... Vokietija eina sąmoningai užsibrėžta linkme.

— Niekas, tur būt, neabejoja vokiečių mokėjimu ir sugebėjimu organizuotis ir jų pavyzdinga tvarka, — kalbėjo toliau A. Smetona. — Tačiau kaikur iš Balkanų kraštų minios, kiek tenka nugirsti, esančios palankios Sovietų Rusijai ir jos visuomeninei tvarkai. Pagaliau Europos šiaurėje ir visur, kur Vokietija yra savo karo žygiais atsidūrusi, ilgainiui gali kilti, vargui spaudžiant, daug nepasitenkinimo, ūkiui susmukus. Taip atsitikus, gali rastis irgi minios simpatijų bolševizmui, kad ir kitu vardu vadinamam. Jei taip tiktųsi, Vokietija taptų sala, kur iš aplinkos visokiais takais galėtų daug ko negero prasisunkti, kai kariaujančios šalys būtų nuvargusios.

Šita A. Smetonos pastaba dr. Greefe kiek suerzino. A. Smetonos politiniai samprotavimai jam nepatiko.

— Taigi, — padejavo A. Smetona, — mums atbėgėliams nėra vilties grįžti laisvon savo tėvynėn. Vadinasi, reikia dairytis darbo. Ar gali jo tikėtis gauti tie, kurie su manim yra, ir iš viso lietuviai pabėgėliai?

— Jūs dabar esate laisvi, — atsakė Greefe. — Kur norite, ten galite apsigyventi. Vokietijoje stinga darbingų žmonių, tai nesunku bus rasti ir darbo.

— Jaunieji gali rasti darbo... Bet mano amžiaus, tur būt, sunku būtų... Man rūpi visų pirma tie keli žmonės, kurie su manim. Šit keli karininkai...

— Jiems, rasit, galima būtų stoti kariuomenėn, — pasiskubino dr. Greefe atsakyti. — Vokietija šiuo reikalu galėtų tarpininkauti, pavyzdžiui, Slovakijoje, Bulgarijoje ar Vengrijoje.

— Ką aš ir mano šeima darysime, dar nesu apsisprendęs, — kalbėjo toliau A. Smetona. — Man rūpi tuo tarpu apsigyvenimo vieta. Tamsta sakei, kur norime, ten galima apsigyventi.

— Taip...

— Taigi, ar galėtume kol kas sustoti Karaliaučiuje?

— Rytų Prūsuose būtų iš viso nepatogu. Mat, nuo čia per arti Rusija.

— Tai gal Muenchene? Man ir mano šeimai truputį pažįstamas tas miestas. Be to, ten yra senas universitetas, daug meno, kultūros. Mano sūnui būtų ten galima mokytis, dirbti... O ir man pačiam maloniau būtų kultūriniame tarpe gyventi.

— Deja, Muenchenas yra mūsų partijos būklas. Taigi nepatogu... Ar nepasirinktumėte Tamstos Heidelbergo. Ten aš esu bai ges universitetą. Labai daug ten kultūros, ir būtų ramu gyventi. Beje, niekas Tamstai nekliūva išvažiuoti Šveicarijon...

— Bet ar Šveicarija mus įsileistų?

— Vokietija padėtų gauti leidimą.

— Tamsta, daktare, žinai, kiek aš turiu dolerių ir kiek žmonių turi gyventi jų ištekliu. Vokietijoj būdamas, rodos, galėčiau vienerius metus išsiversti. O kas toliau? Mano sūnui ir plk. Valušiui ar pasiseks kur ir prie kokio darbo pritilpti, tai juk klausimas. Šveicarijoje ar kitoje kurioje Europos šalyje jie tikrai negalės gauti jokio darbo.

A. Smetona norėjęs pasakyti, bet susilaikęs, jog Vokietija dar nesanti su Lietuva atsiskaičiusi keliasdešimtis milijonų litų iš Klaipėdos krašto skolų. Ir gerai padaręs, kad apie tai neprasitaręs.

— Viena yra šalis, kur galima būtų man ir mano šeimai manytis, tai ne Šveicarija, o Jungtinės Amerikos Valstybės. Ten, kad ir nėra mano giminių, bet yra lietuvių emigrantų, kurių tarpe galėčiau šiaip taip įsitaisyti. Noro keliauti Amerikon neturiu: per senas esu tolimai kelionei. Be to, kiek teko man girdėti, ten, vieninteliu keliu važiuojant pro Lisaboną, sunku patekti laivan. Tik turtingi žmonės jin tepatenką ir žydai. Jei begyvendamas Vokietijoje, susilaukčiau paramos iš savo Amerikos tautiečių, tai vis dėlto likčiau Europoje.

— Vokietija Tamstoms nekliudytų išvažiuoti, dar padėtų kur galėdama.

— Vadinasi, aš galiu bent raštu dabar susisiekti su Amerikos lietuviais.

— Žinoma, gali. Greičiausiai tai būtų pasiekiama per JAV atstovybę Berlyne.

— O Berlyne ar būtų man leista kurį laiką pagyventi? Ten gyvendamas, apsvarstyčiau, ar palikti man Vokietijoje ar keliauti kur kitur, kad ir Amerikon.

— Berlyne, deja, nebūtų patogu Tamstai gyventi. Bet porą kokių dienų tai galima. Berlyne pilna prisikimšę žmonių, taigi ten brangus gyvenimas. Tamsta sakeis norėtum pigesnių sąlygų. Jei norėtum palikti ilgiau, ne porą dienų, tai tektų iš naujo tuo reikalu prašyti. Ar neverčiau Tamstoms apsigyventi kur Pietų Vokietijoje? Ten ramiau ir pigiau?

— O kaip dabar su mūsų pasais bus? Ar mes juo gausime atgal? O mano žmona neturi savo paso. Nesuskubo, vykdama iš Lietuvos, jo pasiimti. Jis liko Kaune, prezidentūros būste. Ji važiavo iš kaimo, aplenkdama Kauną.

— Vargiai ar Jūs gausite savo pasus. Vieton jų bus jums parūpinti Vokietijoje duodami Fremdenpass. Tokį gaus ir Tamstos žmona.

(Bus daugiau)

Kaip Lietuvos komunistai įvertino F. Kiršą

(E) Režiminė Lietuvos spauda neseniai JAV-se mirusius kūrėjus prisiminė trumpai ir su geroku pavėlavimu. Apie poetus Faustą Kiršą ir K. Jurgelionį kai kurie laikraščiai, pvz., „Lit. ir Menas“ (Nr. 3 ir 4) paskelbė J. Būtėno prisiminimus — jiems skirta ne daugiau vietos, kaip Maskvoje neseniai mirusiai sovietų meno veikėjai V. Motylevskajai.

Pagal J. Būtėną („Lit. ir Menas“, Nr. 4), Kiršą Lietuvoje galį prisiminti dalyvavusieji literatūriniame gyvenime „buržuazijos valdymo metais“. Primintas 50 m. amžiaus jubiliejaus minėjimas, kai apie poetą Kaune 1941 m. kalbėta, kad kūrybos kelias esąs prieštaringas. Tačiau dabar aiškinama, kad velionis poetas savo „Pelenuose“ sukritikavęs „lietuvių buržuazijos savanaudiškumą ir gobšumą“ ir šioji poema, pagal Vilniuje išleistos „Lietuvių literatūros istorijos“ III tomo I dalies teigimus turėjusi poveikio lietuvių satyrinės poezijos vystymuisi... Pagal Būtėną, F. Kirša nesusiorientavęs istorinių įvykių eigoje ir... pasitraukęs į Vakarus. Apie Kl. Jurgelionį pažymėta, kad jis buvo nutolęs nuo „pažangaus visuomeninio judėjimo“, buvęs vienas pirmųjų Šekspyro vertėjų.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

J. Gliaudos — House upon the sand — 28.6 šil.

J. Narūnė — Gintaro takai — 14 šil.

M. Katiliškis — Šventadienis už miesto — 36.8 šil.

S. Salminen — Katryna — 36.8 šil.

J. Ignatonis — Lūžiai — 22 šil.

A. Tyruolis — Metų vingiai — 22 šil.

A. Nevardauskas — Pajūriais, pamariais — 36.8 šil.

Vytauto Mačernio Poezija — 33 šil.

Taip pat priimama prenumerata lietuviškos periodikos — žurnalų ir laikraščių.

Rašyti: **DAINORA, 14, Priory Rd., Kew, Surrey.**

Pragyvenimas nuolat brangsta, todėl pilnai išnaudok savo sutaupas, investuodamas jas į

BALTIC STORES and INVESTMENTS Co., (Z. Juras)

421, Hackney Rd., London, E.2, England, Tel. SHO 8734.

11, London Lane, Bromley, Kent, England, Tel. RAV 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai augs, nešdamas aukščiausią dividendą!

Investuojant 1-2 metams, mokamas 5 proc. dividendas, o investuojant 2-3 metams mokamas 5½.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau mokame

7 PROC.

Taupyti galima per kiekvieną Anglijos, Skotijos ir Valijos banką.

Tarpininkaujame palikimus sutvarkyti.

Visi investavimai yra pilnai apdrausti ir garantuoti nejudomuoju turtu.

PRISIMENAMA LIETUVA

PLATUS 16 VASARIO MINĖJIMO ATGARSIS ITALIJOJ

PLB Italijos Krašto Valdybos suruoštasis 728 metų nuo Lietuvos Valstybės suvienijimo-įkūrimo ir 46 metų nuo Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Romoje praėjo sėkmingai. Pamaldas atlaikė ir jautrų pamokslą pasakė J.E. Arkiv. Centoz, Romos Katalikų Bažnyčios Vicekamerlengas ir buvęs paskutinis Nuncijus laisvoje Lietuvoje. Jis iškėlė lietuvių tautos ir jos vaikų dideles kančias, Bažnyčios persekiojimus, didelę neteisybę, padarytą Sovietų Sąjungos Lietuvai. Bet iškėlė ir laisvės bei atgimimo viltis, kaip Vakarų pastovų pasiryžimą nepripažinti sovietų agresijos pasėkų, dideles simpatijas, kurias lietuviai yra įsigiję laisvajame pasaulyje, Lietuvos vaikų didelį ryžtą ir aukojimąsi atgauti savo Tėvynei laisvę bei nepriklausomybę. Šis jų tikėjimas laisva savo tautos ateitimi yra remiamas ir Bažnyčios, prie kurios lietuviai jau per 700 metų kaip yra ištikimai prisirišę.

Čia Arkivyskupas pažymėjo, kad Šv. Kazimiero Kolegijos įkūrimas ir jos pakėlimas į popiežiškąją, Šv. Kazimiero pašto ženklų išleidimas, eilės lietuvių pašaukimas į tiesioginę Šv. Sosto tarnybą, kasdieninės transliacijos iš Vatikano Radijo lietuvių kalba, Bendruomenės pirmininko pakėlimas į prelatus, oficialus Vatikano Valstybės Sekretariato Atstovo dalyvavimas Lietuvos Nepriklausomybės minėjime ir kt. yra įrodymai, jog Šv. Sostas tiki Lietuvos laisva ateitimi. Bet svarbiausias šio tikėjimo motyvas yra, kad pažeistasis teisingumas bei sutrypta teisė visuomet triumfuoja. Priartinti šiam triumfui garbusis senelis Arkivyskupas kvietė visus lietuvius jungtis karštoje maldoje ir nepailstamoje veikloje už Tėvynės laisvę.

Savo žodį Arkiv. Centoz užbaigė perskaitydamas Šv. Tėvo atsiųstąją šiai progai sveikinimo bei palaiminimo telegramą, kurioje rašoma: „Italijos Lietuvių Bendruomenės nariams, susirinkusiems į metinį minėjimą, Jo Šventenybė popiežius, nuoširdžiai priimdamas jų sūniškų jausmų jautrų pareiškimą, siunčia tėviškus sveikinimus bei padrąsinimą ir suteikia iš širdies, kaip gausių dangiškų malonių laidą, jų gyvo krikščioniško gyvenimo sustiprinimą nešantį apaštališkąjį palaiminimą — kardinolas Cicogmani“.

Minėjime PLB Italijos Krašto Valdybos Pirmininkas prel. Vincas Mincevičius perskaitė Italijos Ministerio Pirmininko Aldo Moro sveikinimo telegramą, Ypatingiems Bažnyčios Reikalams Kongregacijos Sekretoriaus (Vatikano Užsienių Reikalų Ministerio) J.E. Arkiv. Samorė šiuos šiltus sveikinimus: „Ateinančių brangių metinių proga atnaujinu savo meilės lietuvių tautai pareiškimą, siųsdamas linkėjimus ir aukodamas maldas už Bažnyčią bei katalikus, reikšdamas gilios pagarbos jausmus — Samore“ bei Lietuvos Diplomatijos Šefo Min. Lozoraičio žodį lietuviams.

Savo kalboje pirmininkas pabrėžė lietuvių tautos teises į laisvę ir nepriklausomybę, lietuvių ryžtą kovoti už laisvę, kuri viena gali sudaryti tautų taikaus sugyvenimo pagrindą, nes be laisvės niekada nebus tikros taikos ir ramybės pasaulyje. „Mes neprašome nieko daugiau už tai, ką prašo ir gauna buvusios kolonijinės tautos, to, ko prašo mūsų pačių pavergėjai. Už tai negalima mus kaltinti karo kurstymu. Priešingai, mes, pavergtieji, esame tie, kurie kovoja už tikrąją taiką, ne už apgaulingą“, — baigė savo kalbą pirmininkas, kviesdamas lietuvius aukotis dar daugiau už Tėvynės laisvę.

Nors minėjimas buvo ruošiamas siauresniu mastu negu kitais metais, tačiau jame dalyvavo ir keletas aukštesnių asmenų nelietuvių, kaip lenkų arkiv. Gaulina, ukrainiečių apaštališkasis vizitatorius arkiv. Bučko, baltgudžių vysk. Sipovič, Vatikano valstybės sekretariato vienas iš pačių aukščiausiųjų valdininkų prel. Alberto Giovannetti, Italijos parlamento narys, ryšiams su užsieniu palaikyti direktorius bei Italijos Kr. Dem. C.K. narys Dr. Luciano Dal Falco. Jis savo sveikinime išreiškė Italijos solidarumą ir linkėjimus, kad laisvės švyturys vestų visada laisvus žmones ir palaikytų gyvas pavergtųjų viltis.

Stebėtinai gyvo atgarsio rado šis, kad ir kuklus, minėjimas Italijos visuomenėje. Italijos valstybinis radiofonas ne tik davė pranešimus apie įvykstantį minėjimą su duomenimis iš Lietuvos istorijos, bet taip pat minėjimo kroniką ir lietuviškų dainų 15 minučių programą. Panašius pranešimus davė ir Vatikano radijas visomis kalbomis.

Didieji Romos dienraščiai, kaip „Il Messaggero“, „Il Quotidiano“, „Il Popolo“, „Il Giornale D'Italia“, „Il Secolo', davė pranešimus prieš šventę ir plačias kronikas po minėjimo. Taip pat Vatikano organas „L'Osservatore Romano“ paskyrė nemaža vietos minėjimui. Italijos valstybinė žinių agentūra ANSA išsiuntinėjo platų komunikatą net į užsienius. Neatsiliko ir kitos agentūros. Ypač Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis rado didelio atgarsio provincijos spaudoje. Tai dar vienas įrodymas, kad darbas neša vaisių ir kad Lietuvos bylos reikalas Italijoj yra gyvas.

Šiuo metu PLB Italijos Krašto Valdybą sudaro prel. V. Mincevičius (pirmininkas), K. Lozoraitis (sekretorius-vicepirmininkas), prof. dr. kun. J. Zeliauskas (iždininkas).

Skaitytojų laiškai

GYVENTI DABARTIMI

Primityvių tautelių žmogus nesusidurdavo su nepaprastu greičiu besikeičiančiomis gyvenimo aplinkybėmis bei su tuo susijusiomis pažiūromis į vieną ar kitą iš seno nusistovėjusį paprotį. Viskas vystėsi labai pamažu, ir tradicijos bei papročiai turėjo pakankamai laiko giliai įaugti, įsigyventi į tų laikų žmonių kartų kartas. Dar ir dabar nuošaliai gyvenančių primityvių tautelių gyvenimo papročiai kai kur tebėra nepaliesti civilizacijos ir misijonierių. Didelių civilizuotų tautų gyvenimo būdas amžių bėgyje smarkiai pasikeitė. Bet pats didžiausias kitėjimas vyksta visame pasaulyje dabar, kai atstumai pasidarė labai lengvai ir greit nugalimi.

Mūsų tėvynėje per dvi dešimtis metų nuo pasirašymo Nepriklausomybės akto įvyko pasikeitimai, kurie laisvose tautose bei valstybėse vystėsi šimtmečiais. Reikia tik stebėtis tokia greita pažanga, įvykdyta tokiu nepaprastai trumpu laikotarpiu.

Kol žmogus nėra tobulas ir kol kiekvienas iš mūsų esame klaidingas, negalime nei reikalauti, nei norėti, kad visa šita būtų atsiekta be nepasisekimų, klaidų, netobulumų.

Visi žinom, kad vyrai nesupranta moterų, moterys nesupranta vyrų, netekėjusios ar neturinčios vaikų moterys nesupranta ištekėjusių turinčių vaikų moterų, turinčios vaikų moterys tikriausiai nepajėgia atjausti neturinčių. Suaugę žmonės, nors patys yra pergyvenę vaikystę ir jaunystę, nebepajėgia suprasti savų vaikų; o vaikai negali suprasti tėvų. Turtingieji nesistengia atjausti beturčių (būna išimčių, kaip ir visur!). Galingieji nesiskaito su silpnaisiais.

Mano įsitikinimu, daugiau kaip 95 proc. visų nesusipratimų, vykstančių šeimose, už šeimos ribų ir tarp pažįstamų bei visų žmonių, vyksta dėl nepajėgumo vieni kitus suprasti ir atjausti.

Atsidūrę svetimame krašte, visi nugalėjom daug kliūčių, pergyvenom daug sunkių dienų. Viskas vyko labai pagreitintu tempu, buvom pavargę, netekę kantrybės, kaltinom vieni kitus, kai dažniausiai buvo kaltos aplinkybės.

Vieni gal kiek pailsėjo, kiti gal dar tebėra pavargę, o kiti gal niekados nebepailsės. Visi mes turėtume jaustis lyg vienos šeimos nariai; turėtume, kiek mum sąlygos leidžia, stengtis lengvinti vieni kitiems gyvenimą; turėtume bandyti vieni kitus atjausti, paguosti. Nebėra ko laukti geresnio rytojaus. Reikėtų gyventi dabartimi, kurią turėtų būti visų mūsų, be išimties, pareiga daryti kuo malonesnę.

Birutė Valteriėnė

APSILANKYMAS LIET. NAMUOSE

Gal iš dalies ir būtų gėda, kad, gyvendamas pietryčių Londone, 2 ar 3 metus nesu aplankęs Lietuvių Namų. Turiu prisipažinti, kad, neturėdamas svarbesnių reikalų ir būdamas senesnio amžiaus, nelabai be reikalo ir galiu važinėti.

O kai apsilankiau po ilgesnio laiko, tai buvo itin įdomu pasidairyti ir pasidomėti.

Radau tik tris asmenis. Atrodytų, kad tik tie trys gyventų ten ir aptarnautų. Mat, kas jame gyvena, tai dienos metu dirba. Namuose radau sekretorių A. Pranskūną, redaktorių ir baro ir namų vedėją, neskaitant asmenų, kurie dirba spaustuvėje. Atrodytų, kad tai visas namų personalas.

O kas buvo man maloniausia, tai asmeniškai susipažinti su redaktorium, kurio nei Lietuvoj, nei tremty nebuvo tekę pažinti. Mat, kai nematai asmens, nepasikalbi, tai sprendi kitaip apie žmogų, o ypač apie redaktorių. O man pirmą kartą gyvenime teko asmeniškai su redaktorium kalbėtis. Nors esu rašinėjęs į keletą laikraščių būdamas Lietuvoje (į Policijos žurnalą, Trimitą, Karį), na, ir dabar kai ką pateplioju į E. Lietuvį, bet nežinau, gal ir visi redaktoriai yra tokie malonūs pasikalbėti, kaip ir šis mūsiškis.

Ta proga man buvo leista pasižiūrėti spaustuvės. A. Pranskūnas aprodinėjo spaustuvę, jos patalpas, supažindino su dir

(Nukelta į 4 psl.)

MAISTO SIUNTINIAI

40 sv.

KVIETINIŲ MILTŲ £8. 4.2

CUKRAUS £9.18.4

RYŽIŲ £9.18.4

20 svarų įvairių rūšių grikių ir daug kitokių maisto siuntinių į Lietuvą pasiunčia

TAZAB& Co.Ltd.

22, ROLAND GARDENS, LONDON, S.W.7

Tel. FRI 3175

Europos lietuvių kronika

LONDONAS

SUVAŽIAVIMAS IR MEDŽIAGA APIE JĮ

DBLS suvažiavimas praėjo darbingai ir ramiai.

Pasiuntinybės Patarėjo V. Balicko pasisakymą, DBLS Pirmininko inž. J. Vilčinsko ir Lietuvių Namų Akc. B-vės Pirmininko inž. Stp. Nenorto apyskaitinius pranešimus ir aprašymą išspausdinsime sekančiame laikraščio numeryje, kuris išeina padidintas.

REKOLEKCIJOS

Londono ir apylinkės tautiečiams rekolekcijos Lietuvių bažnyčioje prasidės Did. Ketvirtadienį, kovo 26 d., 10 val. ryte. Vakare pamokslas ir palaiminimas 8 val. Kiti pamokslai bus: Did. Penktadienį 3 val., Did. Šeštadienį 10 val. ryte ir 8 val. vakare. Užbaigos pamokslai Velykų rytą 8 ir 11 val.

Išpažintys klausomos prieš ir po pamokslų. Kitu laiku pagal pageidavimą.

Rekolekcijas praves svečias iš Romos **kun. Dr. Vytautas Kaziūnas,** Vatikano radijo lietuvių skyriaus vedėjas.

Tautiečius mielai kviečiame proga pasinaudoti.

PAMALDOS DIDŽIOJOJ SAVAITĖJ

Lietuvių bažnyčioje Did. Ketvirtadienį šv. Mišios 8 val. vakare. Did. Penktadienį pamaldos su šv. Komunija 3 val. Did. Šeštadienį Ugnies, Žvakės ir Krikšto vandens šventinimas prasideda 8 val. vakare, o šv. Mišios apie 9 val. Velykų rytą Prisikėlimas 8 val., antrosios Mišios 11 val. Antrąją Velykų dieną Mišios 11 val. Velykose vakarinių pamaldų nebus.

Verbose

Verbų šventinimas Liet. bažnyčioje 9 v. Dalinamos ir 11 val.

LONDONO LIETUVIŲ PARAPIJOS METINIS SUSIRINKIMAS

Kovo 8 d. įvyko metinis parapijos susirinkimas Parapijos salėje.

Susirinkimą atidarė komiteto pirmininkas S. Kasparas, kviesdamas sukalbėti maldą. Į darbo prezidiumą buvo pasiūlyta P. Bulaitis — pirmininku ir V. Zdanavičius — sekretorium. Klebonas kun. Dr. S. Matulis, MIC, apžvelgė sielovados reikalus. Jis nurodė, kad Lietuvių Bažnyčioje pakrikštyta 13 vaikų, mirė 14 asmenų, vedė 4 poros Londone ir provincijoje 3 poros. Pirmosios Komunijos priėjo 13 vaikų. Lietuviškose kapinėse palaidota 6 asmenys, ir užsisakė sau kapus 18 asmenų. Numatomas statyti kryžius kapinėse. Dar jo kaina nežinoma, bet greitu laiku bus gauta apyskaita. Rekolekcijas ves iš Romos atvykstąs svečias Vatikano Radio lietuviškos sekcijos vedėjas kun. Dr. V. Kaziūnas. Rekolekcijos pradedamos Didįjį Ketvirtadienį ir baigiamos Velykų dieną per sumą. Atnaujintos žvakidės ir kryžius ant altoriaus. Tam atnaujinimui buvo gauta aukų iš geros širdies žmonių 63 svarai, o atnaujinimas tekainavo 50 svarų, už likusius bus išdažyta didžiojo altoriaus presbyterija. Talkininkaujant Ateitininkų Draugovei, parapijiečiai suaukojo rūbų Seinų krašto lietuviams. Jau pasiųsta 80 siuntinių po 22 svarus. Aukos rūbais ir pinigais ir toliau priimamos. Didžiausią darbo dalį čia atlieka sendraugis B. Gleveckas.

Komiteto pirmininkas S. Kasparas nurodė, kad bažnyčios išlaikymas kainuoja 17 sv. savaitei, neskaitant remontų. Tai primine, kad, kylant kainoms ir uždarbiams, parapijiečiai privalėtų padidinti savo aukas bažnyčios išlaikymui. Paaiškinęs, kokie remontai buvo atlikti praeitais metais, padėkojo komiteto nariams bei provincijos kolonijose esantiems įgaliotiniams (maršalkoms) už gražų bendradarbiavimą su komitetu, išlaikant vienintelę lietuvišką bažnyčią Europoje.

Kasininkas S. Staroliš pranešė, kokios buvo paskutinių dviejų ketvirčių pajamos bei išlaidos. Visos 1963 metų pajamos sudarė 1441 svarų 15 šil. ir 11 penų, o išlaidų turėta 1441 svarų 9 šil. ir 5 penai. Vadinas, 1964 m. sausio 1 d. kasoje tebuvo 6 šil. ir 6 penai.

Diskusijose karštokai pasisakyta kapinių reikalais. Pasisakyta dar jaunimo reikalais, dėl Kalėdų eglutės rengimo ir kt.

Komitetas perrinktas beveik tas pats — S. Kasparas pirmininku, Juozas Šemeta — vicepirmininku, A. Knabykas — sekretorium (naujas žmogus), sekretoriaus pavaduotoju A. Černiauskas, kasininku — S. Starolis, pavaduotoju — J. Siniušas. Revizijos komisija Z. Juras, J. Babilius ir J. Černis.

Einamuosiuose reikaluose kun. Dr. S. Matulis, MIC, prašė, kad kiekvienas parapijietis privalo pristatyti klebonijai savo gyvenamos vietos adresą, jei jis pasikeičia. Be to, priminė, kad Šaltinis rugpiūčio antroje pusėje rengia ekskursiją į Liurdą, ir ragino joje dalyvauti.

Prezidiumo pirmininkui P. Bulaičiui padėkojus visiems už gyvas diskusijas, buvusiam komitetui už darbą ir kartu palinkėjus sėkmės naujam, susirinkimas baigtas malda.

LONDONO LIETUVIŲ SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO METINIS SUSIRINKIMAS

Kovo 21 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro, šaukiamas metinis klubo narių susirinkimas Klubo salės patalpose (345A Victoria Park Road, London, E.9). Darbotvarkė: klubo metinio balanso apyskaitos už 1963 metus priėmimas, naujos Klubo vadovybės rinkimai ir einamieji reikalai.

Klubo nariai privalo su savimi turėti nario pažymėjimus, nes kitaip nebus leidžiama balsuoti.

Susirinkimo pradžia punktuali.

Klubo Komitetas

BRADFORDAS

KRISTIJONO DONELAIČIO MINĖJIMAS

Kovo 21 d., 6 val. vakare, Bradfordo lietuvių Vyties Klubo salėje rengiamas KRISTIJONO DONELAIČIO 250 metų gimimo sukakties minėjimas.

Paskaitą ta tema skaitys kun. J. Kuzmickis.

Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius minėjime dalyvauti.

DBLS Bradfordo Sk. Valdyba

ATVYKS MNS. K. RAZMINAS

Balandžio mėn. pradžioje iš Romos į Bradfordą atvyks Mgr. Kl. Razminas, kuris praves rekolekcijas Bradfordo, Nottinghamo, Leeds, Halifakso, Huddersfieldo, Keighley, Rochdalės ir Manchesterio lietuviams.

Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

MANCHESTERIS

PADĖKA

DBLS Manchesterio skyrius reiškia didelę padėką paskaitininkui D. Banaičiui, choro vedėjui T. Burokui ir visiems choristams, tautinių šokių vedėjai Irenai Šneliutei ir šokėjams, deklamatoriams S. Karnauskui ir I. Jakubaitytei, E. Jakubaitienei už vaišių paruošimą ir visoms organizacijoms, prisidėjusioms prie Nepriklausomybės Šventės minėjimo parengimo.

Skyriaus Valdyba

KEIGHLEY

GRAŽI ŠEIMA

Vasario 29 d. Keighley St. Anne's bažn. kun. kapelionas pakrikštijo Pijaus ir Marijos Iškauskų ketvirtą kūdikį Petriuką.

Iškauskai augina du sūnelius ir dukrelę, kurie yra gūvūs, malonūs ir sveiki. Pažymėtina, kad Pijus Iškauskas, nors sunkiai dirbdamas ir gerokai pririštas prie šeimos, visuomet domisi lietuviškais reikalais ir nekartą suranda laiko apsilankyti ir Bradforde rengiamose mūsų šventėse.

J. Ks

PRESTONAS

Lietuviškos pamaldos Prestone bus kovo 22 d., 12.15 val.

PAIEŠKOJIMAI

MIZEREVIČIŪTĖ - BIRŽIŠKIENĖ - ČAIKOWSKA Liuba, gyvenusi Manchesteryje, pati ar žinantieji apie ją prašom parašyti: Dainora, 14 Priory Rd., Kew, Surrey.

LUBIENĖ - RIPŠAITĖ Elzė, gimusi 1904 m. birželio (ar liepos) 4 d., 1950-52 m. gyvenusi Bradforde ar jo apylinkėse, pati ar žinantieji apie ją prašom parašyti „Europos Lietuvio" Administracijai.

JEI REIKIA PASIŲSTI SIUNTINĮ — KREIPKIS Į LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĘ, 2, LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11.

MAISTO SIUNTINIAI PERSIUNČIAMI TIESIOG IŠ DANIJOS.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI (Atkelta iš 3 p.)

bančiais joje, paaiškino spaustuvės veikimą.

Dėkui p. Pranskūnui, kad neatsisakė pasitarnauti, turėdamas raštinėj nemaža dar bo. Žmonių nedaug, bet matyt, kad darbai eina sklandžiai ir rūpestingai. Gal per tai ir visas Namų aparatas daug tvirčiau stovi, ne kaip prieš kelerius metus.

J. Liobė

NOTTINGHAMAS

MARGUČIŲ BALIUS

Kovo 30 d., 6 val. p.p. (antrąją Velykų dieną), Ukrainiečių Klubo salėje (30, Bentick Rd.) rengiamas velykinis pasilinksminimas — **Margučių Balius.**

Margučiams bus skiriamos trys premijos — už gražiausiai išmargintą, už stipriausią ir tam, kas greičiausiai suvalgys.

Margučių bus galima gauti ir salėje, bet pageidaujama, kad ir patys svečiai atsineštų.

Vėliau bus žaidimai, loterija, veiks baras su užkandžiais ir vyks šokiai, kuriems grieš du orkestrai.

Kviečiami visi su gražiausiai išmargintais ir stipriausiais margučiais.

Skyriaus Valdyba

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Lietuvių kolonijoms menkėjant ir tautinių minėjimų parengimams kasmet silpnėjant, Nottinghame buvo imtasi svarbaus žygio, kuris galės eiti pavyzdžiu ir kitoms kolonijoms. Mat, Vasario 16 d. minėta trijų kolonijų bendromis pajėgomis: Mansfieldo, Derby ir Nottinghamo.

Salėje į akis krito Derby Klubo pirm. A. Kostkevičiaus išpieštas per visą sceną šūkis: „Vardan tos Lietuvos vienybė težydi". Šie Kudirkos žodžiai puikiai derinosi prie šio minėjimo nuotaikos. Tokio skaičiaus lietuvių tautiniam minėjime jau seniai nebuvo matyti. Tad prisiminė jau senoki laikai, kai, tik atvažiavus į Angliją, visos lietuvių kolonijos buvo pajėgios sutraukti į minėjimus gausius būrius lietuvių, kol dar mūsų tarpe nebuvo įsimetusi apatija.

Oficialiąją dalį pradėjo Nottinghamo DBLS sk. pirm. K. Bivainis, pakviesdamas į garbės prezidiumą savanorius - kūrėjus, pabaltiečių ir kitų mums draugiškų tautų atstovus.

Pagrindinę šios dienos kalbą pasakė J. Lūža, primindamas nepriklausomybės laikais atsiektus laimėjimus tiek ūkio, tiek švietimo srityse ir pabrėždamas gyvenimo lygio smukimą komunistų valdomoje Lietuvoje bei komunistų nesugebėjimą vadovauti ūkio ir pramonės reikalams.

Nuskambėjus katutėms, lietuvius sveikino ir linkėjo šviesesnės ateities kaimyninių tautų atstovai, bet tikras ovacijas sukėlė anglų atstovas iš Coventry, senas lietuvių bičiulis Mr. J. Johnstone, prakalbėdamas gražia lietuvių kalba.

Užtraukus Lietuvos himną, net sudrebėjo salės langai.

Meninei daliai perėmė vadovauti Derby DBLS sk. pirm. J. Levinskas. Programą pradėjo Derby mažieji: Valentinaitė pianinu paskambino keletą lietuviškų dainelių, eilėraščius deklamavo Urbanavičius ir Kostkevičius, baletą „Fledermaus" labai meniškai atliko Zuzaitė. Derby programą pianinu užbaigė J. Ramonis.

Nottinghamas savo programos dalį pradėjo jau daug kartų pasirodžiusiomis balerinomis J. Vainoriūte ir C. Richardson. Mažųjų duetą sudainavo D. ir N. Vainoriūtės, Nijolei skambinant pianinu. Moterų grupė, vadovaujama E. Vainorienės, sudainavo keturias skambias sutartines. Tautinių šokių grupė pašoko penkis tautinius šokius, ypač išsiskiriant keturiems vyrams, kurie pašoko jau retai kur bešokamą Mikitą. Vyrų choras, vad. A. Maldučio, sudainavo tris dainas, dvi jo paties sukurtas. Meninė dalis baigta daina ir plastika „Leis kit į Tėvynę"...

Po to garbės prezidiumui ir svečiams Nott. Moterų draugija suruošė arbatėlę, o nepakviestieji atsigaivino balta putele ir smagia polkute salėje.

Visas šio minėjimo pelnas ir aukos paskirta Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje.

Vakaras praėjo labai sklandžioje nuotaikoje, tik gaila, kad taip maža laiko teliko pašokti ir pasilinksminti.

H. G.

MIRĖ A. MONSTYS

Vasario 27 d. Nottinghamo ligoninėje, ap rūpintas paskutiniais sakramentais, mirė a.a. Aleksandras Monstys, sulaukęs 50 m. amžiaus. Velionis buvo žemaitis, gimęs apie Telšius ir kilęs iš nepasiturinčios šeimos. Kol buvo gyvas tėvas, šeimai nieko ne trūko, nes jis dirbo išnuomotame ūkyje. Tačiau, jam mirus, Aleksandrui atėjo sunkesnės dienos, nes reikėjo rūpintis ne tik savimi, bet ir našle motina. Paskutiniojo karo metu Aleksandras buvo patekęs į kariuomenę, kur gerokai vargo. Atsidūręs DP stovykloje, jau nebesijautė gerai. Sveikata tolydžio gedo ir Nottinghame gyvenant: net kelerius paskutinius metus niekur nedirbo, pragyvendamas iš menkos bedarbio pašalpos. Dėl to nenuostabu, kad jam mirus buvo rasti vos 7 svarai.

A.a. Aleksandro laidotuvėmis rūpinosi buvę jo šeimininkai Radzevičiai ir DBLS sk. pirm. K. Bivainis. Darant laidotuvių reikalams rinkliavą, daug kas mielai prisidėjo savo aukomis.

Gedulingas Mišias už velionį atlaikė kun. J. Kuzmickis kovo 7 d. Į kapines, nepaisant biauraus oro, palydėjo gražus būrelis pažįstamų ir draugų. Kunigui tarus trumpą atsisveikinimo kalbą, visi sukalbėjo Viešpaties Angelą.

Amžiną atilsį.

J .Ks

VOKIETIJA

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI VECHTOJE

Vechtos senelių prieglaudoje gyvenantieji 28 lietuviai, kaip ir ankstybesniais metais, paminėjo Vasario Šešioliktąją.

Minėjimas prasidėjo rytinėmis pamaldomis. Vokietis vienuolis Tėvas Osmar atnašavo mišias už kenčiančią lietuvių tautą ir sukalbėjo maldą, o trumpame žodyje priminė klausytojams raudonąją vergiją Lietuvoje, tikybos persekiojimą, lietuvių ruošiamąjį minėjimą ir kvietė, kas domisi Lietuvos problemomis, atsilankyti minėjiman.

Oficialioji programos dalis įvyko vakare St. Hedwig Stir patalpose. Atsilankė nemažai vokiečių, seselės vienuolės ir vokiečių spaudos atstovai. St. Motuzas, atidarydamas minėjimą ir pasveikinęs atsilankiusius, pakvietė prezidiuman Seselę Viršininkę, Tėvą Osmarą ir svečią Otto Flinderį, pastarąjį paprašydamas pravesti minėjimą. Minėjimas pradėtas Lietuvos ir vokiečių tautiniais himnais. Flinderis vokiečių kalba supažindino klausytojus su Lietuvos garbinga senove, nepriklausomo gyvenimo laikotarpiu ir kiek plačiau apsistojo ties partizanų veikla pokarinias laikais. Jam ta veikla, tuo metu gyvenant Lietuvoje, labai gerai žinoma.

St. Motuzas savo žodyje paminėjo tęsiamąją kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo ir siūlė remti VLIKo pastangas.

Atsistojimu pagerbus žuvusius už tėvynės laisvę ir dabar dirbančius dėl jos laisvės ir po „Maldos už tėvynę", sukakties proga sveikino Tėvas Osmaras ir Seselė Viršininkė. Toliau sekė meninė programos dalis. Lietuviškas, neseniai iš Lietuvos gautas partizanų dainas: Tremtinio sielvartas, Partizano mirtis, Kalinio sapnas ir Pirmyn į kovą, deklamavo Milda Flinderytė. Lietuviškų dainų vertimus į vokiečių kalbą: Našlės sūnus ir Tėvynės ilgesys, deklamavo Renatė Boenkė. Tarp deklamacijų iš plokštelių įpinta lietuviškos muzikos ir dainų, o pianu skambino muzikė Kubienski.

Baigiantis programai, visiems atsilankiusiems buvo įteiktos sukaktuvinės atvirutės, prieš tai paaiškinus įrašų ir simbolių reikšmę. Sukakties proga lietuviai Tautos Fondui sudėjo simbolinę 46, — DM. auką.

Vechtos vokiečiams buvo nematyta naujiena, ir buvo sužavėti, kai pasirodė deklamatorės tautiniais kostiumais ar demonstravo tautinius šokius, ir foto aparatai tik ir blikčiojo. Vokiečių dėmesio centras buvo grakščios mergaitės tautiniais kostiumais. Jie užsisakė 67 nuotraukas.

Vokiečių dienraščiai „Nordwest Zeitung" ir „Oldenburgische Volkszeitung" išvakarėse išsispausdino trumpus straipsnelius apie įvykstantį minėjimą, o po minėjimo parašė ilgesnius, lietuvių tautą užjaučiančius straipsnius ir išsispausdino po nuotrauką su mergaitėmis tautiniais kostiumais.

Tai dar kartą įrodymas, kaip kitataučiai gėrisi mūsų tautiniais margaspalviais gražiais rūbais. Todėl labai gaila, kaip Vokietijoje su žiburiu ieškant labai retai galima užtikti tų rūbų, o dėl to mes nesukame galvos. Reikėtų tautinių rūbų įsigijimą ne tik propaguoti, bet ir paremti, kad kiekviena apylinkė nors po 1-2 kostiumus turėtų, kurie tinkamu metu galėtų gražiai pasitarnauti reprezentacijai Lietuvos vardą garsinant.

M.

TAUTINĖ ŠVENTĖ MEMMINGENE

Memmingeno (Vokietijoje) lietuviai Vasario 16-sios šventę pradėjo pamaldomis Marijos Dangun Ėmimo bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. St. Lisauskas. Pamaldų dalyviai giedojo lietuviškas giesmes.

Iškilmingasis aktas įvyko Kultūros namų didžiojoje salėje, į kurią gausiai prisirinko lietuvių, o taip pat atsilankė ir kitų Memmingeno baltų kolonijos gyventojų: latvių, estų, vokiečių.

Dienos paskaitininkas kun. A. Riškus (iš Biberacho, kur jis dirba vokiečių gimnazijoje kaip kapelionas), kalbėdamas pakaitomis lietuviškai ir vokiškai, gyvais bruožais apmetė lietuvių tautos nepriklausomą gyvenimą ir laisvės netekimą, kritiškai įžvelgdamas taip pat į kasdieninį tremtinių gyvenimą.

Meninėje dalyje staigmena buvo dvigubo dueto pirmasis pasirodymas. B. Vainorienė, Z. Alainienė, M. Girdvainienė ir G. Gustatienė, akompanuojant M. Budriūnui, gražiu skambesiu, nuotaikingai ir jausmingai padainavo „Tėviškėlę" — Br. Budriūno ir „Meilė tėvynei nemari" — J. Naujelio. Klausytojų pritarimas buvo didelis.

Jaunų šokėjų grupė, vadovaujama D. Radzevičiūtės, gražiai pašoko Audėjėlę, Klumpakojį ir Kalvelį. Šokių tarpe deklamavo vargo mokyklos mokiniai.

Užbaigos žodį tarė P.L.B. Memmingeno Apylinkės Valdybos pirmininkas kun. J. Petraitis ir pats užintonavo Tautos Himną, kurį susirinkusieji sugiedojo pakilia nuotaika.

Apie Lietuvos Nepriklausomybės dieną parašė ir vokiečių dienraštis „Memminger Zeitung", pateikdamas taip pat žiupsnelį žinių iš Lietuvos istorijos.

B. R. (ELI)

SKAUTIŠKUOJU KELIU

NAUJA VADOVYBĖ

Nuo 1964 m. sausio 1 d. Lietuvių Skautų Sąjungos naujai išrinktoji Vadija pradėjo savo trejų metų kadenciją.

Sąjungos priešaky Tarybos Pirmininką turime S.E. Korzoną.

Vyriausiais Skautininkais tapo išrinkti: Seserijos — v.s. O. Zailskienė, Brolijos — j.s. B. Juodelis, Akademikų — s. A. Treinys.

Tuo pačiu metu Anglijos Rajono Vadijos rinkimuose Rajono Vadu tapo perrinktas s. J. Alkis, Rajono Vadeive — s. G. Zinkienė, jos pavaduotoja — v.s. G. Valterytė.

Rajono Brolijos Vietininku buvo išrinktas ps. J. Maslauskas, jo pavaduotoju s.v. v. sl. A. Gerdžiūnas, Tarptautinio skyriaus vedėju — s. B. Zinkus.

VASAROS STOVYKLA

Šiais metais Vasaros Stovykla įvyks vėl Lietuvių Sodyboje, Headley Park, nuo rugpiūčio 1 d. iki rugpiūčio 8 d. Mokestis £2.10.0. Skautų pastovyklei vadovaus ps. J. Maslaukas. Skaučių pastovyklei — ps. E. Zaveckienė. Stovyklos maitinimu rūpinsis s.v.v.sl. A. Gerdžiūnas. Dėl mažo stovyklaujančių vadovų skaičiaus Rajonas didesnio masto stovyklos jaunimui ir skautams pravesti negali. Dėl tos ir kitų priežasčių bus priimami tik patyrę stovyklautojai. Visi registruojasi pas J. Alkį, 32 Davis Ave, Hunton St., London E. 1, ne vėliau kaip iki liepos 1 d.

Vėl tenka kreiptis į mūsų visuomenę su prašymu paremti stovyklą aukomis. Tam tikslui bus pravesta rinkliava visose kolonijose. Tikimės, kad mūsų rėmėjai vėl ateis į talką pravesti šiam mūsų metiniam sąskrydžiui ir atsilankys į stovyklos įkūrimo laužą rugpiūčio 2 d. Aukas prašome siųsti aukščiau paduotuoju adresu.

Kadangi Sodyba tuo metu bus skiriama tik lietuvių vasarotojams, kviečiame visus, kas tik gali, tą proga pasinaudoti ir praleisti atostogas bendroje lietuviškoje dvasioje.

s. J. Alkis
Stovyklos Viršininkas

PRANCŪZIJA

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS

Pr. Liet. B-nės Krašto Valdyba Lietuvos Nepriklausomybės Šventės minėjimą suruošė Paryžiuje vasario 15 d., 20 val. Į minėjimą atsilankė Pabaltijo tautų or-jų atstovai ir nemažas skaičius draugingų Lietuvai prancūzų.

Iškilmingoje minėjimo dalyje kalbėjo: Krašto Valdybos pirmininkas kun. J. Petrošius, min. S. Lozoraitis ir Pr. Liet. B-nės Jaunimo Komisijos pirmininkas P. Liutkus.

Meninėje minėjimo dalyje Paryžiaus lietuviai pirmą kartą išgirdo iš Kanados atvykusios dainininkės B. Palubinskaitės solo dainas. Jai akompanavo pianistė B. Monstavičiūtė-Soriano. Toliau meninėje programoje įspūdingai su lietuvių poetų deklamacijomis pasirodė stud. G. Norvilaitė ir stud. A. Kurapkaitė: Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė jaunatviška nuotaika išpildė Kalvelį, Kepurinę, Kubilą, Rugučius, Lenciūgėlį, Malūną ir Vakaruškas.

Po minėjimo įvyko bendras pobūvis, kuriame pakilioje Nepriklausomybės Šventės nuotaikoje bendrai praleista keletas valandų.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS PER PRANCŪZIJOS RADIOFONĄ

Vasario 16-tos proga Paryžiaus radiofonas 18-18.30 val. davė lietuvišką programą. Į tautiečius Lietuvoje kalbėjo Lietuvos Atstovas Prancūzijoje Min. S. Lozoraitis, Pranc. Liet. B-nės vardu žodį tarė B. Šlepetytė-Venskuvienė. Šios programos metu taip pat transliuota lietuviška muzika.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Leidžia Liet. Namų Akc. B-vė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS V-ba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; dolerio kraštuose--6 doleriai metams; Vokietijoje—DM 22.

Už laikraštyje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.